

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

“ЗАТВЕРДЖУЮ”



В.о. декана філологічного
факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська літературна мова (синтаксис)

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 Філологія (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	035.01 Українська мова та література (шифр і назва спеціалізації)
освітня програма	Українська мова та література
Факультет	філологічний

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Сучасна українська літературна мова (синтаксис)** для здобувачів освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література

Розробник – Асіїв Л. В., доцент, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української мови імені проф. Івана Ковалика

Протокол від “ 31 ”серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри


(підпис)

(Купчинська З.О.)

(прізвище та

ініціали)

«31» серпня 2023 р.

Робочу програму ухвалила Вчена рада філологічного факультету

Протокол від “31 ” серпня 2023 року № 1

“31”серпня 2023 року

Голова



(Крохмальний Р.О.)

підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів VI – 3,5 VII - 4, VIII - 5	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна
Модулів -3	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки
Змістових модулів -8	Спеціальність: 035 Філологія (шифр і назва) Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література	III-й і IV-ий
		Семестр
Загальна к-сть год. 375 год, з них: VI с. – 105 VII с. – 90 VIII с. – 60		VI, VII, VIII
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 (VI семестр), 5 (VII-й семестр), 4 (VIII семестр) самостійної роботи студента - 2,5 (VI семестр), 7 (VII-й семестр); 6,7 (VIII -й семестр)		Лекції
		80 год, з них: VI с. – 32 год. VII с. – 20 год. VIII с. – 28 год.
		Практичні
		90 год, з них: VI с. – 32 год. VII с. – 30 год. VIII с. – 28 год.
		Самостійні
		205 год, з них: VI с. – 41 год. VII с. – 70 год. VIII с. – 94 год.
		Вид контролю: іспит (VI і VIII семестри), залік (VII семестр)

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 60 % (VI с.), 41,5 % (VII с.), 37,3% (VIII с.).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з українським синтаксисом як наукою, з'ясувати його предмет, завдання, значення і систему термінів, навчити студентів робити синтаксичний аналіз, розуміти природу різноманітних синтаксичних процесів, знати особливості українського синтаксису.

Завдання: ознайомити студентів із аспектами вивчення речення, з проблемними питаннями сучасного українського синтаксису, навчити розрізняти основні синтаксичні одиниці за їх ознаками, типи та види синтаксичних зв'язків, види словосполучень, типи та способи вираження членів речення, розуміти особливості синтаксичної будови різних типів простих та складних речень, способи ускладнення простих речень.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **загальних компетентностей:**

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

фахових компетентностей:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

та досягнення **програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати: систему термінів синтаксису, його предмет, завдання і значення; типи та види синтаксичних зв'язків, класифікацію словосполучень у сучасному мовознавстві, аспекти вивчення речення та його ознаки, відмінність речення від словосполучення, класифікації речень, критерії визначення членів речення, особливості вираження граматичної основи у двоскладних та односкладних реченнях; способи ускладнення простого речення, особливості вживання відокремлених членів речення, вставних і вставлених компонентів, звертань, однорідних членів речення; відмінності між простим і складним реченням, класифікацію складних синтаксичних конструкцій, види підрядних частин; особливості організації складного синтаксичного цілого; орієнтуватися у проблемних питаннях сучасного українського мовознавства;

вміти: аналізувати словосполучення, визначати способи зв'язку у підрядних словосполученнях; аналізувати просте і просте ускладнене речення; визначати члени речення, їх типи та способи вираження; аналізувати складне речення, з'ясовувати види підрядних частин; зображати схеми складних речень, визначити типи складних речень з різними типами зв'язку.

3. Програма навчальної дисципліни

<i>Змістовий модуль I. Основні поняття синтаксису. Словосполучення.</i>	
1.	Предмет синтаксису. Синтаксис та інші мовознавчі дисципліни. Синтаксичний зв'язок як фундаментальне поняття синтаксису. Типи синтаксичних зв'язків (предикативний, підрядний, сурядний).
2.	Словосполучення і речення як синтаксичні одиниці. Розмежування словосполучень і речень. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Питання про відношення фразеологічних, сурядних і предикативних сполучень до словосполучень.
3.	Класифікація словосполучень. Способи зв'язку між компонентами підрядного словосполучення (узгодження, керування, прилягання) та їх різновиди. Типи семантико-синтаксичних відношень між компонентами підрядних словосполучень (атрибутивні, об'єктні, обставинні). Сурядні словосполучення та їх різновиди.

<i>Змістовий модуль II. Речення як основна синтаксична одиниця. Члени речення.</i>	
4.	Речення як основна одиниця синтаксису, його ознаки. Аспекти вивчення речень (формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний, комунікативний). Типи речень у сучасній українській літературній мові.
5.	Грамматична основа двоскладного речення. Структура підмета (простий і складений) і способи його вираження.
6.	Структурні типи присудків (простий і складений). Проблема виділення складного присудка. Основи класифікації присудків. Простий дієслівний присудок і способи його вираження. Ускладнені форми простого дієслівного присудка і способи його вираження.
7.	Складений іменний та дієслівний присудки та способи їх вираження. Питання про прислівниковий складений присудок.
8.	Другорядні члени речення в структурі простого речення. Принципи класифікації другорядних членів речення (означення, додаток, обставина). Означення як другорядний член речення. Різновиди означень.

9.	Додаток як другорядний член речення. Типи додатків. Критерії розмежування додатків та означень.
10.	Обставина як другорядний член речення. Різновиди обставин. Перехідні явища в системі другорядних членів речення. Питання про детермінанти.

Змістовий модуль III. Типи простих речень.

11.	Класифікації простих речень за характером відношення повідомлюваного до дійсності (стверджувальні та заперечні), за метою висловлювання (розповідні, питальні і спонукальні), за емоційно-експресивним забарвленням (окличні/неокличні), за будовою (членовані/нечленовані, двоскладні/односкладні, непоширені/поширені, повні/неповні).
12.	Односкладні речення і їх різновиди (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, інфінітивні, номінативні). Питання про генітивні і вокативні речення.
13.	Повні та неповні речення. Різновиди неповних речень.
14.	Членовані та нечленовані речення. Особливості вираження нечленованих речень.

Змістовий модуль IV. Прості ускладнені речення.

15.	Прості ускладнені речення. Речення з однорідними членами. Засоби зв'язку однорідних членів речення. Узагальнювальні одиниці при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні означення. Питання про речення з однорідними присудками.
16.	Речення з відокремленими членами. Напівпредикативні і уточнювальні відокремлені члени речення. Відокремлення означень і обставин. Відокремлення уточнювальних членів речення. Питання про відокремлені додатки.
17.	Речення із вставними і вставленими конструкціями. Типи вставних слів за значенням. Морфологічне вираження вставних слів. Вставні словосполучення і речення. Вставлені конструкції у структурі простого речення і їх різновиди.
18.	Звертання в структурі простого речення. Питання про синтаксичні функції вокатива. Власне звертання і риторичні звертання. Звертання-речення.

Змістовий модуль V. Особливості складного речення. Складносурядні речення.

19.	Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Безсполучниковий зв'язок частин складного речення. Способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення.
20.	Складносурядні речення. Змістові та структурні особливості цих речень. Речення з еднальними сполучниками. Речення з протиставними сполучниками. Речення з розділовими сполучниками. Речення з градаційними сполучниками. Речення з приєднувальними сполучниками.

Змістовий модуль VI. Складнопідрядні речення.

21.	Складнопідрядні речення. Граматичні засоби зв'язку предикативних частин у складнопідрядному реченні. Принципи класифікації складнопідрядних речень (логіко-граматичний, формальний, структурно-семантичний).
22.	Семантико – структурні типи складнопідрядних речень (означальні, з'ясувальні, обставинні).
23.	Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Види залежності підрядних частин від головної (супідрядність, послідовна підрядність, комбінована підрядність).

<i>Змістовий модуль VII. Безсполучникові та багатокomпонентні складні речення.</i>	
24.	Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень.
25.	Багатокomпонентні складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку. Складні речення з сурядністю і підрядністю, безсполучниковим і сполучниковим сурядним зв'язком, з безсполучниковим і сполучниковим підрядним зв'язком, з безсполучниковим і сполучниковим сурядним та підрядним зв'язком.

<i>Змістовий модуль VIII. Складне синтаксичне ціле. Основи сучасної української пунктуації.</i>	
26.	Складне синтаксичне ціле (текст), його особливості. Засоби зв'язку компонентів складного синтаксичного цілого.
27.	Основи сучасної української пунктуації. Огляд вживання розділових знаків у простому і складному реченнях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с р с
1	2	3	4	5	6
Модуль I					
Змістовий модуль I. Основні поняття синтаксису. Словосполучення.					
Тема 1. Предмет синтаксису. Синтаксис та інші мовознавчі дисципліни. Синтаксичний зв'язок як фундаментальне поняття синтаксису. Типи синтаксичних зв'язків (предикативний, підрядний, сурядний).	6	2	2		2
Тема 2. Словосполучення і речення як синтаксичні одиниці. Розмежування словосполучень і речень. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Питання про відношення фразеологічних, сурядних і предикативних сполучень до словосполучень.	6	2	2		2
Тема 3. Класифікація словосполучень. Способи зв'язку між компонентами підрядного словосполучення (узгодження, керування, прилягання) та їх різновиди. Типи семантико-синтаксичних відношень між компонентами підрядних словосполучень (атрибутивні, об'єктні, обставинні). Сурядні словосполучення та їх різновиди.	6	2	2		2
Разом – змістовий модуль I	18	6	6		6
Змістовий модуль II. Речення як основна синтаксична одиниця. Члени речення.					
Тема 4. Речення як основна одиниця синтаксису, його ознаки. Аспекти вивчення речень (формально-	7	2	2		3

синтаксичний, семантико-синтаксичний, комунікативний). Типи речень у сучасній українській літературній мові.					
Тема 5. Граматична основа двоскладного речення. Структура підмета (простий і складений) і способи його вираження.	8	2	2		4
Тема 6. Структурні типи присудків (простий і складений). Проблема виділення складного присудка. Основи класифікації присудків. Простий дієслівний присудок і способи його вираження. Ускладнені форми простого дієслівного присудка і способи його вираження.	8	2	2		4
Тема 7. Складений іменний та дієслівний присудки та способи їх вираження. Питання про прислівниковий складений присудок.	7	2	2		3
Тема 8. Другорядні члени речення в структурі простого речення. Принципи класифікації другорядних членів речення (означення, додаток, обставина). Означення як другорядний член речення. Різновиди означень.	7	2	2		3
Тема 9. Додаток як другорядний член речення. Типи додатків. Критерії розмежування додатків та означень.	7	2	2		3
Тема 10. Обставина як другорядний член речення. Різновиди обставин. Перехідні явища в системі другорядних членів речення. Питання про детермінанти.	7	2	2		3
Разом – змістовий модуль II	51	14	14		23
Змістовий модуль III. Типи простих речень.					
Тема 11. Класифікації простих речень за характером відношення повідомлюваного до дійсності (стверджувальні та заперечні), за метою висловлювання (розповідні, питальні і спонукальні), за емоційно-експресивним забарвленням (окличні/неокличні), за будовою (членовані/нечленовані, двоскладні/односкладні, непоширені/поширені, повні/неповні).	7	2	2		3
Тема 12. Односкладні речення і їх різновиди (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, інфінітивні, номінативні). Питання про генітивні і вокативні речення.	15	6	6		3
Тема 13. Повні та неповні речення. Різновиди неповних речень.	7	2	2		3
Тема 14. Членовані та нечленовані речення. Особливості вираження нечленованих речень.	7	2	2		3
Разом – змістовий модуль III	36	12	12		12
Усього годин	105	32	32		41
Модуль II					
Змістовий модуль IV. Прості ускладнені речення.					
Тема 15. Прості ускладнені речення. Речення з однорідними членами. Засоби зв'язку однорідних членів речення. Узагальнювальні одиниці при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні означення. Питання про речення з однорідними присудками.	22	4	8		10

Тема 16. Речення з відокремленими членами. Напівпредикативні і уточнювальні відокремлені члени речення. Відокремлення означень і обставин. Відокремлення уточнювальних членів речення. Питання про відокремлені додатки.	24	6	8		10
Тема 17. Речення із вставними і вставленими конструкціями. Типи вставних слів за значенням. Морфологічне вираження вставних слів. Вставні словосполучення і речення. Вставлені конструкції у структурі простого речення і їх різновиди.	20	4	6		10
Тема 18. Звертання в структурі простого речення. Питання про синтаксичні функції вокатива. Власне звертання і риторичні звертання. Звертання-речення.	16	2	4		10
Разом – змістовий модуль IV	82	16	26		40
Змістовий модуль V. Особливості складного речення. Складносурядні речення.					
Тема 19. Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Безсполучниковий зв'язок частин складного речення. Способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення.	14	2	2		10
Тема 20. Складносурядні речення. Змістові та структурні особливості цих речень. Речення з єднальними сполучниками. Речення з протиставними сполучниками. Речення з розділовими сполучниками. Речення з градаційними сполучниками. Речення з приєднувальними сполучниками.	24	2	2		20
Разом – змістовий модуль V	38	4	4		30
Усього годин	120	20	30		70
Модуль III					
Змістовий модуль VI. Складнопідрядні речення.					
Тема 21. Складнопідрядні речення. Граматичні засоби зв'язку предикативних частин у складнопідрядному реченні. Принципи класифікації складнопідрядних речень (логіко-граматичний, формальний, структурно-семантичний).	14	2	2		10
Тема 22. Семантико – структурні типи складнопідрядних речень (означальні, з'ясувальні, обставинні).	26	8	8		10
Тема 23. Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Види залежності підрядних частин від головної (супідрядність, послідовна підрядність, комбінована підрядність).	28	4	4		20
Разом – змістовий модуль VI	68	14	14		40
Змістовий модуль VII. Безсполучникові та багатокomпонентні складні речення.					
Тема 24. Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень.	18	4	4		10

Тема 25. Багатокомпонентні складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку. Складні речення з сурядністю і підрядністю, безсполучниковим і сполучниковим сурядним зв'язком, з безсполучниковим і сполучниковим підрядним зв'язком, з безсполучниковим і сполучниковим сурядним та підрядним зв'язком.	32	6	6		20
Разом – змістовий модуль VII	50	10	10		30
Змістовий модуль VIII. Складне синтаксичне ціле. Основи сучасної української пунктуації.					
Тема 26. Складне синтаксичне ціле (текст), його особливості. Засоби зв'язку компонентів складного синтаксичного цілого.	14	2	2		10
Тема 27. Основи сучасної української пунктуації. Огляд вживання розділових знаків у простому і складному реченнях.	8	2	2		4
Разом – змістовий модуль VIII	22	4	4		14
Усього годин	150	28	28		94
Усього годин	375	80	90		205

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет синтаксису. Синтаксис та інші мовознавчі дисципліни. Синтаксичний зв'язок як фундаментальне поняття синтаксису. Типи синтаксичних зв'язків (предикативний, підрядний, сурядний).	2
2.	Словосполучення і речення як синтаксичні одиниці. Розмежування словосполучень і речень. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Питання про відношення фразеологічних, сурядних і предикативних сполучень до словосполучень.	2
3.	Класифікація словосполучень. Сурядні словосполучення та їх різновиди. Способи зв'язку між компонентами підрядного словосполучення (узгодження, керування, прилягання) та їх різновиди.	2
2.	Граматична основа двоскладного речення. Структура підмета (простий і складений) і способи його вираження	2
3.	Структурні типи присудків (простий і складений). Проблема виділення складного присудка. Основи класифікації присудків. Простий дієслівний присудок і способи його вираження. Ускладнені форми простого дієслівного присудка і способи його вираження.	2
4.	Складений дієслівний присудок та способи його вираження.	1
5.	Складений іменний присудок та способи його вираження. Питання про прислівниковий складений присудок.	1
6.	Другорядні члени речення в структурі простого речення. Принципи класифікації другорядних членів речення (означення, додаток,	2

	обставина). Означення як другорядний член речення. Різновиди означень.	
7.	Додаток як другорядний член речення. Типи додатків. Критерії розмежування додатків та означень.	2
8.	Обставина як другорядний член речення. Різновиди обставин. Перехідні явища в системі другорядних членів речення. Питання про детермінанти.	2
9.	Класифікації простих речень за характером відношення повідомлюваного до дійсності (стверджувальні та заперечні), за метою висловлювання (розповідні, питальні і спонукальні), за емоційно-експресивним забарвленням (окличні/неокличні), за будовою (членовані/нечленовані, двоскладні/односкладні, непоширені/поширені, повні/неповні).	2
10.	Односкладні речення і їх різновиди (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові).	2
11.	Односкладні речення і їх різновиди (безособові, інфінітивні, номінативні). Питання про генітивні і вокативні речення.	4
12.	Повні та неповні речення. Різновиди неповних речень.	2
	Членовані та нечленовані речення. Особливості вираження нечленованих речень.	2
13.	Прості ускладнені речення. Речення з однорідними членами. Засоби зв'язку однорідних членів речення. Питання про речення з однорідними присудками. Узагальнювальні одиниці при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні означення.	8
14.	Речення з відокремленими членами. Напівпредикативні і уточнювальні відокремлені члени речення. Відокремлення означень (в тому числі і прикладок).	8
15.	Речення із вставними і вставленими конструкціями. Типи вставних слів за значенням. Морфологічне вираження вставних слів. Вставні словосполучення і речення. Вставлені конструкції у структурі простого речення і їх різновиди.	6
16.	Звертання в структурі простого речення. Питання про синтаксичні функції вокатива. Власне звертання і риторичні звертання. Звертання-речення. Аналіз простого ускладненого речення.	4
17.	Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Безсполучниковий зв'язок частин складного речення. Способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення. Способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення.	2
18.	Складносурядні речення. Змістові та структурні особливості цих речень. Речення з еднальними і протиставними сполучниками.	2
19.	Складнопідрядні речення. Граматичні засоби зв'язку предикативних частин у складнопідрядному реченні. Принципи класифікації складнопідрядних речень (логіко-граматичний, формальний, структурно-семантичний).	2
	Семантико – структурні типи складнопідрядних речень (означальні, з'ясувальні, обставинні).	8
24.	Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Види залежності підрядних частин від головної (супідрядність, послідовна	4

	підрядність, комбінована підрядність). Аналіз елементарних та неелементарних складнопідрядних речень.	
28.	Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень.	4
29.	Багатокомпонентні складні речення з різними видами синтаксичного зв'язку. Складні речення з сурядністю і підрядністю, безсполучниковим і сполучниковим сурядним зв'язком. Багатокомпонентні складні речення з безсполучниковим і сполучниковим підрядним зв'язком, з безсполучниковим і сполучниковим сурядним та підрядним зв'язком.	6
30.	Складне синтаксичне ціле (текст), його особливості. Засоби зв'язку компонентів складного синтаксичного цілого	2
31.	Основи сучасної української пунктуації. Аналіз речень.	2
	Разом	90

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет синтаксису. Синтаксис та інші мовознавчі дисципліни. Синтаксичний зв'язок як фундаментальне поняття синтаксису. Типи синтаксичних зв'язків (предикативний, підрядний, сурядний).	5
2.	Словосполучення і речення як синтаксичні одиниці. Розмежування словосполучень і речень. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Питання про відношення фразеологічних, сурядних і предикативних сполучень до словосполучень.	5
3.	Класифікація словосполучень. Способи зв'язку між компонентами підрядного словосполучення (узгодження, керування, прилягання) та їх різновиди. Типи семантико-синтаксичних відношень між компонентами підрядних словосполучень (атрибутивні, об'єктні, обставинні). Сурядні словосполучення та їх різновиди..	5
4.	Речення як основна одиниця синтаксису, його ознаки. Аспекти вивчення речень (формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний, комунікативний). Типи речень у сучасній українській літературній мові.	5
5.	Грамматична основа двоскладного речення. Структура підмета (простий і складений) і способи його вираження.	5
6.	Структурні типи присудків (простий і складений). Проблема виділення складного присудка. Основи класифікації присудків. Простий дієслівний присудок і способи його вираження. Ускладнені форми простого дієслівного присудка і способи його вираження.	5
7.	Складений іменний та дієслівний присудки та способи їх вираження. Питання про прислівниковий складений присудок.	5
8.	Другорядні члени речення в структурі простого речення. Принципи класифікації другорядних членів речення (означення, додаток, обставина). Означення як другорядний член речення. Різновиди означень.	5

9.	Додаток як другорядний член речення. Типи додатків. Критерії розмежування додатків та означень	5
10.	Обставина як другорядний член речення. Різновиди обставин. Перехідні явища в системі другорядних членів речення. Питання про детермінанти.	10
11	Класифікації простих речень за характером відношення повідомлюваного до дійсності (стверджувальні та заперечні), за метою висловлювання (розповідні, питальні і спонукальні), за емоційно-експресивним забарвленням (окличні/неокличні), за будовою (членовані/нечленовані, двоскладні/односкладні, непоширені/поширені, повні/неповні).	5
12	Односкладні речення і їх різновиди (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, інфінітивні, номінативні). Питання про генітивні і вокативні речення.	10
13	Повні та неповні речення. Різновиди неповних речень.	10
14	Членовані та нечленовані речення. Особливості вираження нечленованих речень.	5
15	Прості ускладнені речення. Речення з однорідними членами. Засоби зв'язку однорідних членів речення. Узагальнювальні одиниці при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні означення. Питання про речення з однорідними присудками.	10
16	Речення з відокремленими членами. Напівпредикативні і уточнювальні відокремлені члени речення. Відокремлення означень і обставин. Відокремлення уточнювальних членів речення. Питання про відокремлені додатки.	10
17	Речення із вставними і вставленими конструкціями. Типи вставних слів за значенням. Морфологічне вираження вставних слів. Вставні словосполучення і речення. Вставлені конструкції у структурі простого речення і їх різновиди.	10
18	Звертання в структурі простого речення. Питання про синтаксичні функції вокатива. Власне звертання і риторичні звертання. Звертання-речення.	10
19	Загальна характеристика складного речення. Класифікація складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Безсполучниковий зв'язок частин складного речення. Способи вираження синтаксичних відношень між частинами складного речення.	20
20	Складносурядні речення. Змістові та структурні особливості цих речень. Речення з єднальними сполучниками. Речення з протиставними сполучниками. Речення з розділовими сполучниками. Речення з градаційними сполучниками. Речення з приєднувальними сполучниками.	20
21	Складнопідрядні речення. Граматичні засоби зв'язку предикативних частин у складнопідрядному реченні. Принципи класифікації складнопідрядних речень (логіко-граматичний, формальний, структурно-семантичний).	10
23	Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Види залежності підрядних частин від головної (супідрядність, послідовна підрядність, комбінована підрядність).	10
24	Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень.	10

26	Складне синтаксичне ціле (текст), його особливості. Засоби зв'язку компонентів складного синтаксичного цілого.	10
	Разом	205

7. Методи навчання

Лекції, консультації, самостійна робота, презентація, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, метод вправ.

8. Методи контролю

Тестування, контрольні роботи.

Підсумковий контроль - залік (7 семестр); екзамен (6 і 8 семестри)

9. Розподіл балів, які отримують студенти (VI семестр; екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістові модулі I - II		Зм. мод. III		50	100
T.1-3	T.4-10	T.11-12	T.13-14		
10	10	10	20		

Розподіл балів, які отримують студенти (VII семестр; залік)

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест	Сума
Змістові модулі IV - V		50	100
T.15-18	T.19-20		
25	25		

Розподіл балів, які отримують студенти (VIII семестр; екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль VI	Змістовий модуль VIII	50	100
T.21-23	T.24-27		
25	25		

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка	Оцінка в балах	За національною шкалою
--------	----------------	------------------------

ECTS		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	91 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81 – 90	4	Дуже добре	
C	71 – 80		Добре	
D	61 – 70	3	Задовільно	
E	51 - 60		Достатньо	
F	31 - 50	2	Незадовільно	Незараховано

10. Методичне забезпечення

1. Кутня Г. Синтаксис сучасної української мови. Ч.I Словосполучення і просте речення. – Львів, 2013. – Режим доступу: <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/-2013-.pdf>
2. Терлак З.М. Українська мова: Збірник вправ із синтаксису та пунктуації. – Львів: Світ, 1999. – 223 с.
3. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004; 2010. – Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Shulzhuk_Kalenyk/Syntaksys_ukrainskoi_movy.pdf

11. Рекомендована література

Базова

1. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К., 1982.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. – К., 1983.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. – К., 1993.
4. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К., 1992.
5. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови. – К., 2010. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk756566.pdf>
6. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К., 1984.
7. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. – Донецьк, 2001.
8. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. – Донецьк, 2009. – 137 с. – Режим доступу: http://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
9. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. – К., 1986.
10. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення. – К., 1985.
11. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Ч.П. – Синтаксис. – К., 1965.
12. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. – К., 1966.

13. Слинсько І.І., Гуйванюк В.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. – К., 1994.
14. Сучасна українська мова: Синтаксис / За ред. О.Пономарева. – К., 1994.
15. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис/ За заг. ред. І.К. Білодіда. – К., 1972.
16. Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник/ Зеновій Терлак. – Львів: Світ, 2018. – 396 с.
17. Терлак З. Синтаксис української мови у вправах / Зеновій Терлак. – Львів: “Растр-7”, 2020. – 276 с.
18. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К., 2004.

Допоміжна

1. Бевзенко С.П. Структура складного речення в українській мові. – К., 1987.
2. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. – К., 1969.
3. Гуйванюк Н.В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць. – Чернівці, 1999.
4. Дорошенко С.І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. – К., 1980.
5. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. – К., 1973.
6. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. – К., 1989.
7. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення: Складні випадки аналізу. – К., 1989.
8. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення. – К., 1986.
9. Кучеренко І.К. Лексичне значення прийменника // Мовознавство. – 1973. - №3.
10. Кучеренко І.К. Логіко-граматична природа речень з однорідними членами // Мовознавство – 1976. – 1976. - №4.
11. Кучеренко І. Логіко-граматична природа речень з узагальнюючими словами при однорідних членах // Мовознавство. – 1977. - №6.
12. Кучеренко І.К. Фразеологізм як об’єкт синтаксису // Українське мовознавство. – 1982. - №10.
13. Плиско К.М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення. – Х., 1992.
14. Руденко Л.М. Обставинна детермінація в структурі тексту. – К., 1996.
15. Скаб М.С. Граматика апеляції в українській мові. – Чернівці, 2002.
16. Шульжук К.Ф. Складне речення в українській мові. – К., 1989.

12. Інформаційні ресурси

1. Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” URL : <http://www.ukrbook.net/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника URL : <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека. URL : <https://lonpb.com.ua/>
4. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка URL : <https://lnulibrary.lviv.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>